

*Л. Суворова, к. філол. н., доц.
Д. Дубицький, студент
Б. Куриленко, студент
Державний університет «Житомирська Політехніка»*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В АВСТРІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Австрія країна з багатою історією та традиціями. Вона поєднує в собі багато традицій та епох. Ця країна за свою історію була складовою багатьох імперій: Священної Римської імперії германської нації та Австро-Угорської імперії все це сприяло створенню багато культурної структури Австрії. Але сьогодні ми зосередимо свою увагу на культурній складовій цієї країни і розглянемо її з точки зору лінгвістики. Ми з'ясуємо, які ж особливості має німецька мова в Австрії, під впливом яких чинників виникли ці особливості.

Ця тема є актуальною сьогодні, тому що в умовах глобалізаційних процесів питання вивчення нових мов є важливою складовою багатьох освітніх систем і державної політики в цілому. А вивчення мови без розглядання та розуміння її місцевих особливостей та відмінностей. Може погіршити якість вивченого матеріалу або ж поставити лінгвіста в незручне становище при виникненні певних «робочих» ситуацій.

Також вивчення цієї теми допоможе нам краще зрозуміти історію та культурно-лінгвістичні особливості цієї країни. Це дасть нам можливість скласти більш цілісну картину при подальшому дослідженні.

Спочатку варто почати з того, що лінгвістичні особливості австрійського варіанту німецької мови пов'язані з: історичними, географічними і певними політичними подіями.

1. Австрія завжди була важливою частиною імперій (Священної Римської імперії германської нації та Австро-Угорської імперії). Це, в свою чергу, породило свої певні діалекти: «Баварський: Sterz, zwicken, Austrag, Zuwaage, Nudelwalker, Schmankerl, selchen, auflassen, auswalken, fieseln, anpatzen, zuzeln.

Алеманський: Aehne, Beiz, Riebel, Kilbi, Znuene, Flaedle, Eierschwaemmle, Dreissigste, Schnorre, Schuebling, Maisaess, Nuggi.

Віденський: Schmäh, Bim, Lurch, Hacken, Haberer, hackeln.

2. Географічна складова: виникають у зв'язку з закономірним розвитком спільно верхньонімецького простору (південнонімецького, австрійського, швейцарського): Orange, Sulz, Einser, Kutteln, läuten, nützen, Masche, Leintuch, Föhre, Schlegel, Zuber, Hafner, Zins, Wagner, Stecken.

3. Міждержавний розвиток та взаємодія: Суттєвий вплив на формування й розвиток австрійської німецької мови до 18 століття мала італійська мова, оскільки Австрія і Італія мали дуже тісні культурні та економічні зв'язки.

австрійська	німецька
Akonto	Anzahlung
Baraber	Arbeiter
Bassena	Waschbecken
Bollette	Zollerklärung

Faktura

Rechnung

Латина була офіційною мовою в Австрії до початку 19 століття, тому в австрійській німецькій збереглося чимало латинських слів і словотвірних елементів:

австрійська

німецька

dirimieren

entscheiden

evident, Evideny

übersichtlich

Inquisit

Häftling

inskribieren

einschreiben» [1].

Знаючи це, ми можемо зосередити свою увагу на наступному етапі нашого дослідження. Ми можемо зосередитися на фонетичних особливостях вимови, а саме:

1. Подовження голосних: в австрійській вимові при вимові голосні звуки часто звучать більш протяжно. Наприклад слово gut (добре) вимовляється з явним подовженням [u:]

2. Загальна м'якість вимови і інтонації в порівнянні з «класичною» німецькою
Граматичні особливості

1. Вживання артиклів: в австрійському варіанті німецької мови деякі слова мають інший рід, а відповідно і інший артикль. Наприклад: Radio- в німецькій мові має артикль (das) тоді, як в Австрії (der)

2. Числівники та їх особливості: в австрійському варіанті німецької мови числівники мають деякі особливості. Наприклад: при усному підрахунку речей або людей нерідко додається артикль ein, навіть коли в звичайному німецькому цього робити не потрібно. Наприклад: в австрійському варіанті буде ein drei Apfel, тоді, як в німецькому drei Apfel

3. Утворення зменшувальних форм: в австрійському варіанті німецької мови для утворення зменшувальних форм використовується суфікс –erl замість класичного –chen або –lein. Наприклад: ein bisschen в Австрії може бути сказане, як bisserl

4. Відмінності у синтаксичній структурі речення: в австрійській- німецькій часто можна зустріти таку конструкцію речення: Der kaffee ist fertig geworden. (кава готова стала). Тоді, як у класичному варіанті це речення звучить так: Kaffee ist fertig.

5. Відмінність стандартних лексико-граматичних конструкцій та ідіоматичних виразів: Wie viel Uhr ist es? (Котра годна?). В австрійському варіанті може звучати, як Wieviel Uhr haben wir?

Серед інших лексико-граматичних відмінностей австрійського варіанту німецької мови можна виділити:

«Перш за все, відрізняються ці два варіанти мови, граматиною та вимовою.

Важливою особливістю австрійського є поява або зникнення букви « s » у складних словах, до того ж не завжди в тих випадках, які передбачені німецькою мовною нормою.

Однією з фонетичних особливостей австрійської німецької є озвінчення приголосних p-, t-, k-.

Всі кажуть, що німецька груба у вимові, слова досить довгі та їх важко вимовляти. В той час коли австрійська німецька простіша та м'якша та милозвучніша.

В австрійській німецькій багато запозичень з слов'янських та інших європейських мов.

Серед запозичень можна виділити такі як die Marille (абрикоси), das Karfiol (цвітна капуста), das Animo (перевага) - всі вони прийшли з італійської

Відрізняються правила утворення множини: die Erlasse - die Erlässe.

В австрійському закінченні -ig, наприклад, у словах König, fertig, читається швидше як [-ik], а не як [-iç] у німецькій мові» [2].

Проаналізувавши всю вищезазначену інформацію ми можемо зробити такі висновки: «Основним питанням дослідження є співвідношення між стандартною формою мови в Німеччині та її варіантом в Австрії. З одного боку, на систему австрійського варіанту німецької мови сильно впливає система німецької мови в Німеччині, але з іншого боку цей варіант німецької мови існує на окремій території Австрії, де він залежить від економічних, соціальних, історико-культурних факторів країни. Австрійський варіант німецької мови утворює власні варіанти лексем, що відображають особливий австрійський спосіб життя. Своєрідні економічні, історичні та культурні умови сформували таке середовище для мови, що вона почала розвиватися власним шляхом. Отже, австрійський варіант німецької мови має тісні зв'язки з системою інших мов, а також з системою німецької мови Німеччини, але розвивається власним шляхом, що зумовлено певними внутрішніми та зовнішніми чинниками.» [3]

Беручи до уваги вище приведені тези ми можемо також зазначити, що розуміння місцевих відмінностей мови в країні є важливою складовою для розуміння соціальних, економічних, та історичних подій у певному певній країні (регіоні).

ДЖЕРЕЛА

1. Желуденко М.О. Сабітова А.П. «Австрійська німецька мова: Особливості лексики, граматики, словотвору». м. Київ. 2021 рік.
2. Австрійський варіант німецької мови. Edelweiss Lessons. URL: <https://edelweiss-lessons.com.ua/ua/stati/avstrijskij-variant-nemeczkogo-yazyika/>
Дата звернення: (16.12.2024)
3. Різник. Ю.Ю. Особливості німецької літературної мови в Австрії. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/12431/1/75%20%D0%A2.1-420-422.pdf>
Дата звернення: (16.12.2024)